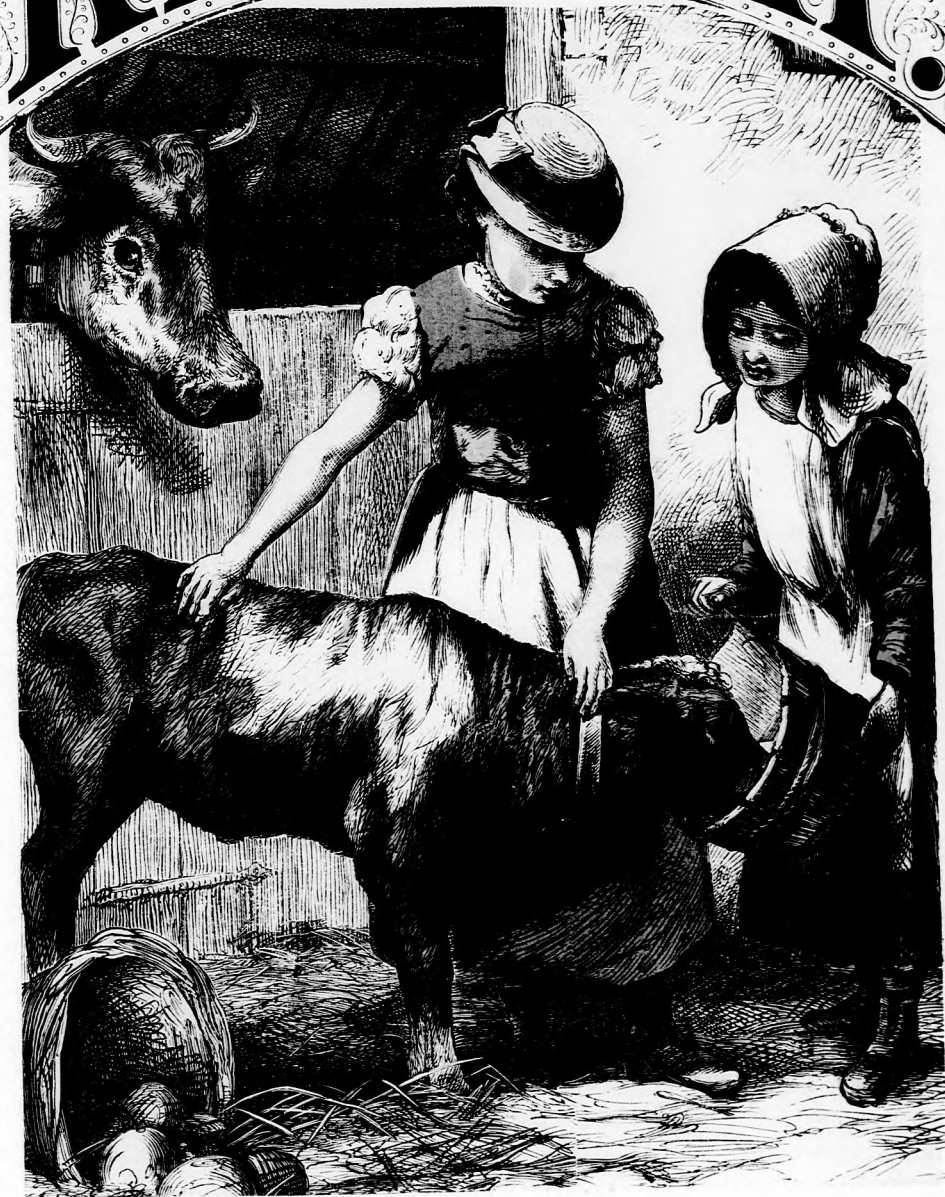

KIS LAP

A BOCZI. (Lásd a 143. lapon.)

KÉT TÜZ KÖZÖTT.

— Elbeszélés. —

(VIII. Folytatás.)

ERRE egy kis ideig csönd lett, Irénke hozzáfogott a varráshoz; de csakhamar ismét megszólalt:

— Azt mondtam az imént, hogy te mindennel nagyon sietsz s ezt magad is beismerted. Pedig ez tulajdonképen mégsem egészen igaz. Van egynémely dolog, amivel épen nem sietsz s ez nekem nagyon, nagyon fáj. Például, ha haragszol és ki kellene békülnöd, ezzel épen nem sietsz.

— Oh dehogy nem! kiáltá Berczi hévvel. Én nagyon szeretek mindjárt kibékülni és ha te akarnád, most mindjárt kibékülnék veled. Igazán, nagyon szeretnék veled kibékülni.

És Berczi, a durczás Berczi könyes szemekkel nézett Irénkére s kitárta karjait, hogy megölelje. Irénke nem utasította vissza, sőt gyöngéden meg is csókolta a rakonzátlan kis fiengköt s Berczi örömmel kiáltá:

— Így ni, most már szent a béke köztünk, ugy-e? Nem haragszunk többé, nem is fogunk többé soha sem, ugy-e nem?

És örömeben ugrándozni, tánczolni kezdett, úgy hogy el is szakította a czérnát, mellyel Irénke a gomb odavarrásához kezdett. Csakhamar azonban abbahagyta a tánczot, mert észrevette, hogy Irénke nem ugrál vele, sőt épen olyan komoly, szomorú arczot csinál, mint azelőtt. Szép csöndesen ismét odaállt tehát Irénke elé, hogy ez folytathassa a varrást. Irénke pedig nyájas, de komoly hangon kérdé:

— Miért örültél most oly nagyon?

— Hogy ne örülnék, mikor kibékültünk, nem vagyunk többé haragban egymással!

— Hát haragban voltunk mi egymással? Haragudtál te reám?

— Én? Én nem, hanem te... te talán haragudtál...

— És mit gondolsz, volna okom, hogy haragudjam reád?

Ez a kérdés nagyon sarokba szorította Berczi barátunkat: nem talált semmi módot, hogy kimeneküljön a felelet alól... pedig ha felel, akkor kénytelen bevallani, hogy rosztat cselekedett, hogy bocsánatot illik kérnie. Egy-két perczig habozott; de sokkal jobban szeretete testvérét, hogysen újból megsérteni s vele tovább is haragban lenni kívánt volna; földre süttött szemekkel, akadozva mondá tehát:

— Hát... izé... azt hiszem... talán megbántottalak, mikor... mikor...

— Mikor ajtót mutattál, kikergettél, ugy-e? És most belátod, sajnálsz és szeretnéd, ha nem tetted volna, ugy-é?

Berczi egészen megszegyenülten bólintott fejével, hogy ugy van. Irénke pedig nyájas hangon folytatá:

— Ez nekem elég; beismered, megbántad s nekem nem szabad többé haragudnom, mert akik szeretik egymást, azok közt egy-két szó elég, megvan a régi béke. Most már csak azt szeretném tudni, mit szeretsz jobban, azt-é, hogy kibékültünk s szerető jó testvérek vagyunk ismét, vagy pedig, hogy haragudtunk volna és nem beszélünk volna többé egymással?

De ez csakugyan kegyetlen kérdés volt! Berczi nyakas, idulatos volt, az bi-

zonyos, de nem rossz szívé; és róla azt föltenni, hogy ő szerette volna, ha többé nem beszél az ő kedves Irénkéjével, az ő jó kis mamájával! E gondolatra könyvek toltak szemeibe. Irénke látta ezt és nagyon megörült.

— Nő lásd, ugy-e, hogy azokkal, akiket szeretünk, nem szabad haragban élnünk. Mért akarsz tehát haragban élni Elemérrel?

— Elemér? Oh, az egészen más!

— És miért? Talán nem szeretted Elemért? Nem mondtad-e magad, hogy ő a legjobb barátod, kivüle mást nem is kívánsz soha? És igazad volt, mert Elemér igen derék, jó fiú, méltó, hogy mindenki szeresse; tudom, hogy ő szeret tégedet még most is és mindamellett, hogy nagyon megsértetted, kész volna veled kibékülni. Már most csak egyet akarnék tudni, csak egy kérdést teszek, de erre őszintén, igazán felelj ám, Berczikém: nem szereted többé Elemért? Nem szeretnéd, ha most is olyan jó pajtások volnátok, mint voltatok ezelőtt?

Ez az Irénke igazán rettenetes! Olyan kérdéseket tesz, hogy alig lehet rájuk felelni. Szegény Berczi egészen megzavarodva hebegé:

— Azt nem mondom . . . én szeretném . . .

— No lám! mégsem teszed meg azt, ami helyreállíthatná köztetek a barátságot.

— Igen . . . de az nem lehet . . . azt nem tehetem!

— Nem teheted? És mért nem? Csupa daczból csak azért, hogy ne kelljen beismerned, milyen rossz uton jártál. Fi-

gyelj csak, mondok valamit. Emlékszel, mikor tavaly átsétáltunk gyalog Elek bácsiékhoz?

— Igen, emlékszem.

— Akkor tehát emlékszel arra is, hogy míg mi többiek a rendes uton mentünk, te a sziklákon keresztül akartál rövidebb utra térni; de oly meredek szikla elé jutottál, hogy nem birtál továbbjutni. És akkor mit tettél? Szépen visszatértél azon az uton, amelyen mentél.

— Igen, hiszen egyebet nem tehettem.

— Nem bizony. S ha nem akartál volna visszatérni a jó utra, még most is ott állhatnál, mégsem jutottál volna keresztül a kősziklán. Lásd, épen így vagy Elemérrel. Míg be nem ismered, hogy rossz uton indultál, míg vissza nem térsz a jó utra s meg nem valod, hogy magad vagy a hibás, addig ki nem juthatsz ebből a kellemetlen helyzetből, melyben most vagy.

Berczi zavarban vakargatta a fejét s végre így szólt:

— Könnyű neked beszélni. De ezzel te azt kívánod, hogy én bocsánatot kérjek Elemértől. Már pedig az nem lehet.

Irénke jól látta, hogy Berczi nem oly hevesen beszél most már, mint az előtt. Valóban, a szegény, hogy kedves jó nővérével is haragban volt, majd ismét a kibékülés öröme, kissé meglágyították Berczi urfit, ki minden daczoskodása mellett alapszélben jószívű fiú volt. De azért mégis csak azt mondogatta mindig, hogy Elemérrel nem békülhet ki.

— De hát mért nem? szólt ismét Irénke. Hát olyan nagy dolog, azt mondani: »Kedves barátom, én voltam a hi-

bás, bocsáss meg, legyünk ismét jó pajtások?« Kisértsd csak meg, majd meglátod, hogy nem olyan nehéz dolog.

Berczi csak vakargatta a füle tövét, de nem felelt semmit, Irénke azonban nem hagyta abba és ismét így szólt:

— Csak akkor volna nehéz bocsánatot kérned, ha azt hinnéd, hogy talán mégis neked van igazad. De nézz a szemembe és mondd őszintén: hiszed-e, hogy amit Elemér akkor beszélt, az mind hazugság, mint te mondtad?

Berczi csak hallgatott mindig.

— No lásd, folytatá Irénke, magad sem hiszed, mert tudod, hogy ha más valakitől kérdenéd, aki Budapesten járt, ugyanazt mondaná neked, amit Elemér. Tehát be kell ismerned, hogy megsértetted Elemért, mikor azt mondtad neki, hogy hazudott.

— Igen ám, pattant ki végre Berczi, de nemcsak eddig volt ám a dolog. Meglehet, hogy . . . hogy Elemérnek igaza volt . . . ha te is azt mondd, hát elhiszem, nem akarok többé haragban lenni veled . . . Hanem azután mikor viaskodtunk, Elemér lett a győztes . . . ő ütött rám utoljára; már pedig én azt nem türhetem el, hogy én kapjam az utolsó ütést!

— Ah, hát ez t nem tudod elfelejteni? S azt hiszed, hogy ebben igazad van? De hát mondjad csak, mit gondolsz: kinek kell bocsánatot kérni: annak-e, aki az utolsó ütést kapta, vagy pedig annak, aki az első ütést adta? Nem az a hibás, aki először kezdte a háborút?

Ez már megint olyan furesza kérdés volt, hogy Berczi barátunk sehogy sem

tudott, vagyis inkább nem akart rá felelni. Türelmetlenül mondá tehát:

— Ugyan kedves Irénke, ne is beszéljünk többet erről!

— Ne beszéljünk róla? Jól van, nem szólok többet, ha megígéred, hogy még egy utolsó kérdésemre felelni fogsz, de őszintén, igazán ám.

Berczi büszkén főlegyenesedett s majd nem sértődve mondá:

— Jól látod, hogy nem szoktam hazudni. Kérdezz akármit, felelni fogok őszintén.

— Hiszem. Makranczos, nyakas, indulatos vagy, de nem hazug. Épen ezért mondd csak, miután már annyit beszélünk erről a kellemetlen dologról és miután annyit iparkodtam, hogy meggyőzzek, most te mit gondolsz: ki a hibás ebben az egész háboruskodásban: Elemér-e vagy csak te magad?

No, még így soha se szoritották meg Berczi barátunkat; szavát adta, hogy felelni fog s most ilyen kérdést kap! De már erre csak nem felelhet! Halgatott is hát, mintha nem is hallotta volna a kérdést. Azonban Irénke, a máskor oly jó engedelkeny Irénke most kegyetlen volt és csakhamar ismét megszólalt:

— Szavadat adtad, tehát felelj, — Elemér-e a hibás vagy te?

— Én! felelé Berczi halkán s fülig elvörösödött.

— Csak ezt akartam hallanni tőled, szólt Irénke. Most már tudom, hogy te magad is beláttad viseleted helytelenségét; nem fogom többé mondogatni, mit kell tenned. Apácska, jól emlékszem, sok-

szor mondta, hogy az a valóban derék ember, aki, ha belátta hibáját, elég bátor és jószívű azt jóvá is tenni, mert ez az igazi becsület. Te lásd, mit csinálsz, — de azt nem várhatod, hogy valaki szeressen, míg szádékosan rossz uton jársz. En-

gemet se nevezz többé »kedves Irénké-« nek sem »kis mamá-« nak.

S ezzel Irénke fölkel és komoly, szigorú arccal megindult az ajtó felé. Bercezi még egy pillanatig küzdött magával, de aztán könyezve kiáltá:

IDA NÉNI RAJZMAPPÁJA. (Lásd a 139. lapon.)

— Irénke, kedves Irénke! Ne menj el . . . hiszen igazad van, belátom és megteszek mindent, hogy jóvátgyem hibámat. Jöjj, vezess Elemérhez, béküljünk ki!

Irénke annyira megörült, hogy majd hangosan fölkiáltott; de mégis uralkodott

magán, komoly maradt s kézen fogva Bercezi, megindultak. Épen ekkor azonban léptek hallatszottak a tornáczon s midőn Bercezi kinyitotta az ajtót, — szemben állott Elemérrel.

(Folytatása következik.)

HOGY TANULT MEG EMMÁCSKA OLVASNI.

— Beszélyke. —

kis Emma már hat éves mult és még alig ismerte a betűket. Azután elmúlt még egy esztendő s a kis leány bizony még mindig nem sokkal volt előbbre. Pedig a mamácska már régóta bajlódott vele s tanítgatta; azt hiszem, már talán két esztendeje is mult annak, hogy Emmácska először látta azokat a szép nagy betűket az abéczés könyvben; hanem őneki elég volt, ha a betűk ott vannak a könyvben, épenséggel nem látta szükségesnek, hogy a fejében is bent legyenek.

Hogy lehetett az, hogy ennyi idő alatt Emmácska meg nem tanult olvasni? Hiszen más kis leányok hét éves korukban már javában olvasnak! Igen ám, mások, akik, mikor tanulnak, odanéznek a könyvbe és oda is gondolnak. Emmácskát azonban semmikép sem lehetett rábírní, hogy figyeljen; alig nézett egy-két másodpercig azokra a szegény betűkre, aztán mindjárt máson járt az esze, — a bábu ruháján, a kis macskán, tarka boczikán s így persze a betűk és szótagok számára nem maradt hely a fejében.

A jó mamácska nagy türelemmel mindig és mindig újból kezdte a leczkét, de a vége mindig csak az lett, hogy mikor a mama legszebben magyarázta, hogy »a, b, ab,« akkor Emmácska ilyenforma kérdéseket tett:

— Ugy-e, mamácska, ma friss pogácsa lesz oszonnára?

Hanem egyszer aztán vége szakadt a tanulásnak. A kis leány máskülönb

örült volna ennek, de most nem örült, mert a tanulás igen szomorú ok miatt szakadt félbe: a mama beteg lett, még pedig oly nagyon beteg, hogy a háznál ijedt képpel, sápadtan járt-kelt mindenki, az apa nem ment hivatalába sem, hanem éjjel-nappal ott volt az orvosokkal együtt a beteg szobájában. E szoba ajtaja pedig mindig be volt zárva, a gyermekeknek nem volt szabad bemenni, sőt még közel sem volt szabad járniok, nehogy lármájuk a beteget háborgassa.

Emmácska még csak talált időtöltést, játszott a kertben, udvaron a bábuval, kis macskával, időnként lábujj-hegyen odalopózott a beteg szobájához s aggódva kérdé a kijövéktől, hogy van a szegény mamácska; mert a kis leány minden szeleburdisága mellett különben jószívü volt és nagyon szerette mamáját. Mikor tehát az orvostól azt hallotta, hogy a mama bizony nagyon, de nagyon beteg, Emmácska sirva fakadt s ilyenkor aztán hosszú időre nem volt kedve semmiféle játékhöz.

A házban természetesen mindenki leginkább a beteg ápolására gondolt. Nagy baj volt ez Emmácska kis testvérenek, a négy éves Bélának, ki folytonosan sirt a mama után, mert kissé elkényeztetett fiúcska volt és senki sem tudott vele úgy játszani, mint a szerető, jó mama, sőt alig volt most valaki, aki vele törődhetett volna. Apácska, ha néha-néha kijött a betegtől, csak azt mondogatta Bélának: »Légy csöndesen fiacskám« s aztán visszatért a beteghez. De az olyan piczi fiúcska

még nem igen hallgat az okos szóra s Béla minduntalan sirva kiáltozó:

— Hol a mamácska? Én mamácskához akarok menni!

Ebből persze semmi sem lett; a nyugtalan kis fiut nem lehetett most a beteghez vinni s különben is most a szegény mama nem tudott volna vele játszani. Bélácska tehát rettenetesen unatkozott; nem volt senki, aki neki szép meséket mondjon, vagy a nagy képes könyvben levő szép ábrákat magyarázgassa.

Egyszerre azonban pompás ötlete támadt a kis fiúnak. Hiszen Emma már nagy leányka, legyen most ő mama helyett. Szaladt is rögtön hozzá és már messziről kiáltá:

— Emmáczka! Gyele ide! Itt van a nagy tépesztönyv, mutogaszd netem!

És a kis fiu ölében odavitte a nagy képes könyvet, nem kételkedvén, hogy Emma, aki majdnem még egyszer akkora, mint ő, épen olyan szépen fogja mulattatni tudni, mint a mamácska. Mert a mama pompásan tudta magyarázgatni, ami ott a képeskönyvben volt; elolvasta ami a képekhez írva volt, megmutatta melyik a teve, melyik az elefánt, mit csinál az a fekete szerecsen stb. A kis fiúnak ez nagy gyönyörűséget okozott, figyelmesen nézett és hallgatott és mert sokszor végig nézegette a képeket, némelyiket már maga is ismerte és meg tudta mondani, micsoda.

Emmácska maga is szerette nézegetni a képeket. Leült tehát a kis Béla mellé és kezdte a könyvet forgatni. De csakhamar megakadt ám — mert nem tudta megmondani, hogy a különböző képek mit ábrázolnak. Oda volt ugyan írva minden

kép alá, hogy micsoda, könnyű lett volna megtudni, — persze, ha tudott volna olvasni! Azt azonban szégyenelte Emmácska megvallani a kis fiu előtt, hogy nem tudja, mit ábrázolnak a képek; inkább kigondolt mindenféle magyarázatokat, azon reményben, hogy a kis fiu úgy sem tudja, mik azok a képek, tehát elhiszi, akármit mond neki.

Bélácska egy ideig némán hallgatta Emma magyarázatait, csak néha-néha rázta a fejét, mintha azt akarta volna mondani, hogy a mamácska ugyanezen képekről egészen más dolgokat beszélt. Hanem azért csak figyelt tovább s Emmácska folytatta fonák magyarázatait, míg végre eljutottak az elefánthoz. Erről Emmácska hamarjában semmit sem tudott mondani s akadozva kezdte magyarázni, hogy ez egy nagy ló, vagy talán ökör . . .

— Nem igaz, nem igaz! kiáltá a kis Béla, ki épen az elefánt-képre jól emlékezett. Ez nem ló, nem is ökör, hanem elefánt! Add ide a könyvet, te nem tudsz semmit!

A fiúcska elment a könyvvel, Emma pedig megszégyenülten maradt ott és sokáig bámult maga elé. Az a kis fiu akaratlanul is hogy rápirított! Szegény kicsike, azt hitte, hogy a nálánál sokkal nagyobb Emma már tud valamit és pótolhatja némileg a mamát s ime, — Emma nem tud semmit, még a kis fiu is jobban ismeri az állatokat. Persze, ha tudna olvasni, akkor mindjárt másképp volna a dolog . . . akkor hamar elolvashatná, mi van odairva a képek alá s nem kellene valótlanságot beszélnie.

Ez a gondolat nem hagyott többé nyugtot Emmácskának; este, mikor lefe-

HOGY TANULT MEG EMMÁCSKA OLVASNI.

— Beszélyke. —

kis Emma már hat éves mult és még alig ismerte a betűket. Azután elmúlt még egy esztendő s a kis leány bizony még mindig nem sokkal volt előbbre. Pedig a mamácska már régóta bajlódott vele s tanítgatta; azt hiszem, már talán két esztendeje is mult annak, hogy Emmácska először látta azokat a szép nagy betűket az abéczés könyvben; hanem öneki elég volt, ha a betűk ott vannak a könyvben, épenséggel nem látta szükségesnek, hogy a fejében is bent legyenek.

Hogy lehetett az, hogy ennyi idő alatt Emmácska meg nem tanult olvasni? Hiszen más kis leányok hét éves korukban már javában olvasnak! Igen ám, mások, akik, mikor tanulnak, odanéznek a könyvbe és oda is gondolnak. Emmácskát azonban semmiképp sem lehetett rábírní, hogy figyeljen; alig nézett egy-két másodpercig azokra a szegény betűkre, aztán mindjárt máson járt az esze, — a bábu ruháján, a kis macskán, tarka boczikán s így persze a betűk és szótagok számára nem maradt hely a fejében.

A jó mamácska nagy türelemmel mindig és mindig újból kezdte a leczkét, de a vége mindig csak az lett, hogy mikor a mama legszebben magyarázta, hogy »a, b, ab,« akkor Emmácska ilyenforma kérdéseket tett:

— Ugy-e, mamácska, ma friss pogácsa lesz oszonnára?

Hanem egyszer aztán vége szakadt a tanulásnak. A kis leány máskülönb

örült volna ennek, de most nem örülhetett, mert a tanulás igen szomorú ok miatt szakadt félbe: a mama beteg lett, még pedig oly nagyon beteg, hogy a háznál ijedt képpel, sápadtan járt-kelt mindenki, az apa nem ment hivatalába sem, hanem éjjel-nappal ott volt az orvosokkal együtt a beteg szobájában. E szoba ajtaja pedig mindig be volt zárva, a gyermekeknek nem volt szabad bemenni, sőt még közel sem volt szabad járniok, nehogy lármájuk a beteget háborgassa.

Emmácska még csak talált időtöltést, játszott a kertben, udvaron a bábuval, kis macskával, időnként lábujj-hegyen odalopózott a beteg szobájához s aggódva kérdé a kijövéktől, hogy van a szegény mamácska; mert a kis leány minden szelburdisága mellett különben jószívü volt és nagyon szerette mamáját. Mikor tehát az orvostól azt hallotta, hogy a mama bizony nagyon, de nagyon beteg, Emmácska sirva fakadt s ilyenkor aztán hosszú időre nem volt kedve semmiféle játékhoz.

A házban természetesen mindenki leginkább a beteg ápolására gondolt. Nagy baj volt ez Emmácska kis testvérenek, a négy éves Bélának, ki folytonosan sirt a mama után, mert kissé elkényeztetett fiúcska volt és senki sem tudott vele úgy játszani, mint a szerető, jó mama, sőt alig volt most valaki, aki vele törődhetett volna. Apácska, ha néha-néha kijött a betegtől, csak azt mondogatta Bélának: »Légy csöndesen fiúcskám« s aztán visszatért a beteghez. De az olyan piczi fiúcska

még nem igen hallgat az okos szóra s Béla minduntalan sirva kiáltozó:

— Hol a mamácska? Én mamácskához akarok menni!

Ebből persze semmi sem lett; a nyugtalan kis fiut nem lehetett most a beteghez vinni s különben is most a szegény mama nem tudott volna vele játszani. Bélácska tehát rettenetesen unatkozott; nem volt senki, aki neki szép meséket mondjon, vagy a nagy képes könyvben levő szép ábrákat magyarázgassa.

Egyszerre azonban pompás ötlete támadt a kis fiúnak. Hiszen Emma már nagy leányka, legyen most ő mama helyett. Szaladt is rögtön hozzá és már messziről kiáltá:

— Emmáczka! Gyele ide! Itt van a nagy tépesztönyv, mutogaszd netem!

És a kis fiu ölében odavitte a nagy képes könyvet, nem kételkedvén, hogy Emma, aki majdnem még egyszer akkora, mint ő, épen olyan szépen fogja mulatgatni tudni, mint a mamácska. Mert a mama pompásan tudta magyarázgatni, ami ott a képeskönyvben volt; elolvasta ami a képekhez írva volt, megmutatta melyik a teve, melyik az elefánt, mit csinál az a fekete szerecsen stb. A kis fiúnak ez nagy gyönyörűséget okozott, figyelmesen nézett és hallgatott és mert sokszor végig nézegette a képeket, némelyiket már maga is ismerte és meg tudta mondani, micsoda.

Emmácska maga is szerette nézegetni a képeket. Leült tehát a kis Béla mellé és kezdte a könyvet forgatni. De csakhamar megakadt ám — mert nem tudta megmondani, hogy a különböző képek mit ábrázolnak. Oda volt ugyan írva minden

kép alá, hogy micsoda, könnyű lett volna megtudni, — persze, ha tudott volna olvasni! Azt azonban szégyenelte Emmácska megvallani a kis fiu előtt, hogy nem tudja, mit ábrázolnak a képek; inkább kigondolt mindenféle magyarázatokat, azon reményben, hogy a kis fiu úgy sem tudja, mik azok a képek, tehát elhiszi, akármit mond neki.

Bélácska egy ideig némán hallgatta Emma magyarázatait, csak néha-néha rázta a fejét, mintha azt akarta volna mondani, hogy a mamácska ugyanezen képekről egészen más dolgokat beszélt. Hanem azért csak figyelt tovább s Emmácska folytatta fonák magyarázatait, míg végre eljutottak az elefánthoz. Erről Emmácska hamarjában semmit sem tudott mondani s akadozva kezdte magyarázni, hogy ez egy nagy ló, vagy talán ökör . . .

— Nem igaz, nem igaz! kiáltá a kis Béla, ki épen az elefánt-képre jól emlékezett. Ez nem ló, nem is ökör, hanem elefánt! Add ide a könyvet, te nem tudsz semmit!

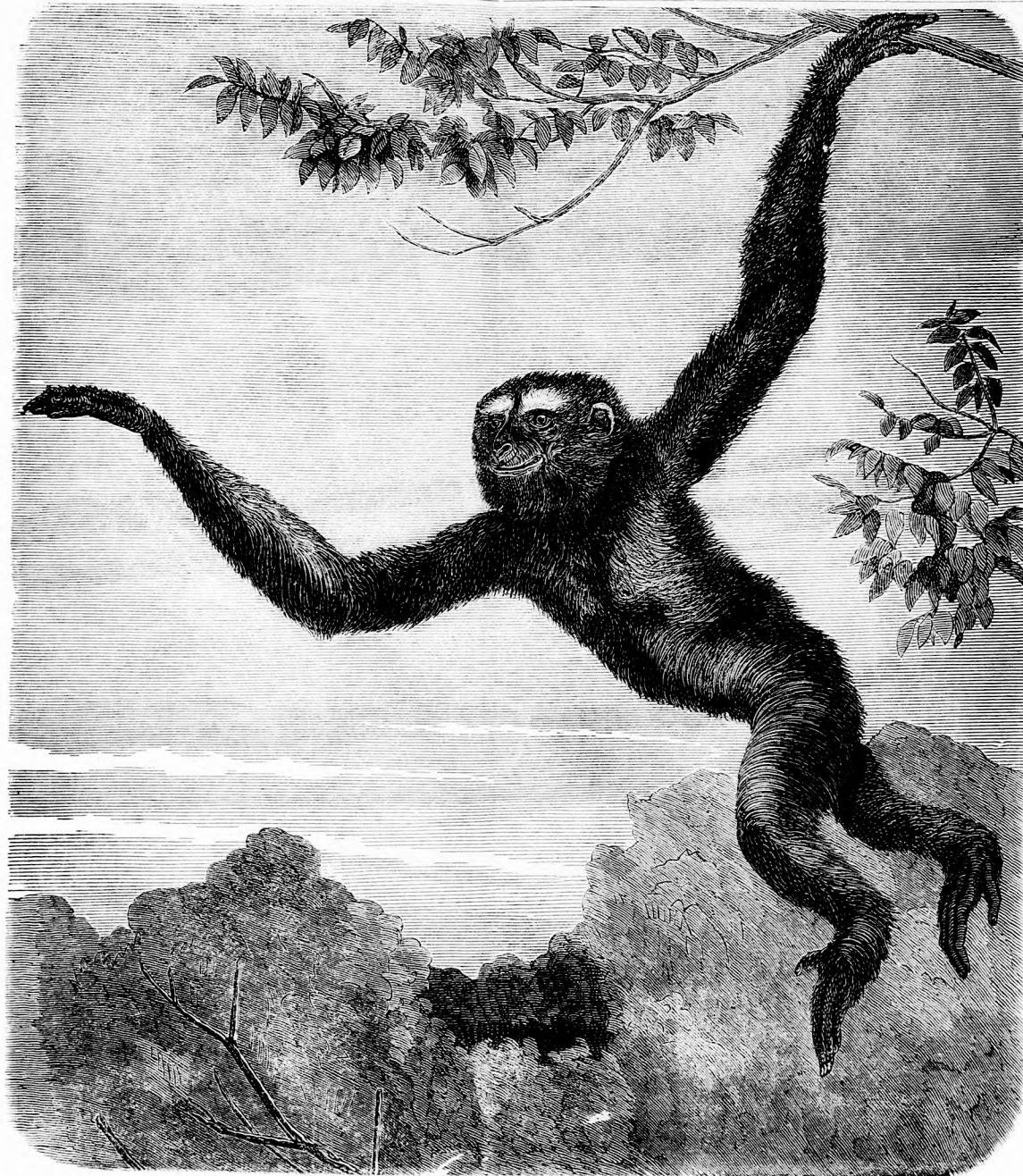
A fucska elment a könyvvel, Emma pedig megszégyenülten maradt ott és sokáig bámult maga elé. Az a kis fiu akaratlanul is hogy rápírtott! Szegény kicsike, azt hitte, hogy a nálánál sokkal nagyobb Emma már tud valamit és pótolhatja némileg a mamát s ime, — Emma nem tud semmit, még a kis fiu is jobban ismeri az állatokat. Persze, ha tudna olvasni, akkor mindjárt másképp volna a dolog . . . akkor hamar elolvasná, mi van odairva a képek alá s nem kellene valótlanságot beszélnie.

Ez a gondolat nem hagyott többé nyugtot Emmácskának; este, mikor lefe-

küdt, sokáig elgondolkodott s komolyan vádolta magát, hogy eddig olyan haszontalanul töltötte mindig az időt, nem tanult semmit. Milyen szép volna most, ha a mama helyett gondját tudná viselni a kis Bélának, ha tudná mulattatni, tudná neki a képeket magyarázni! A doktor bácsi azt mondta, hogy a mama betegsége sokáig fog tartani. — mit csinál ily hosszú ideig a kis fiucska! Az már csak bizonyos, hogy az idősb testvérnek kellene valamit tenni, hogy a mama helyét pótolja. Anyira érezte ezt Emmácska, hogy addig el sem tudott aludni, míg ki nem gondolt valamit, ami, úgy hívé, talán segíteni fog a bajon s amivel helyre hozhatja eddigi hibáját. Még egyszer jól átgondolta tervét s aztán elaludt azon szilárd elhatározással, hogy mindjárt másnap hozzáfog terve végrehajtásához.

Emmácska szülei házával tőszomszédságban laktak Zsiga bácsiék; Zsiga bácsinak pedig volt egy leánya, Ilonka, körülbelől tizenöt éves, tehát Emmácskához képest már szinte nagy leány, úgy hogy nem is sokat voltak egymással, mert a kis Emma játécai már nem igen mulattatták Ilonkát. Találkoztak azonban sokszor s Ilonka igen derék, jó leányka lévén, Emmácska most minden reménységét beléje helyezé. Terve pedig igen egyszerű volt: arra akarta megkérni Ilonkát, tanítsa meg őt hamar olvasni.

Az igazat megvallva, nagy erőfeszítésébe került Emmácskának, hogy Ilonka elé álljon és megvallja neki, hogy még nem tud olvasni; bizony az nem kis szégyen volt, hogy ilyen nagyocská leányka ezt mondja magáról. De hiába, meg kel-

A GIBBON-MAJOM. (Lásd a 138. lapon.)

lett lennie, s Emma, bár pirulva és szégyenkezve, de végre valahogy mégis csak elmondta kívánságát.

Ilonka szíves örömmel teljesítette kis barátjánője kérését s azonnal hozzá is fogtak a munkához; a kis tanítónő úgy mint a kis tanítvány egyforma buzgósággal iparkodott s ment is a tanulás pompásan. Mert ha valaki komolyan iparkodik és igazán jó kedvvel fog valamihez egy nap alatt többet végezhet, mint más akár egy hét alatt. Így volt Emmácska is. Ilonka nem fáradt bele a tanításba, Emma pedig, mivel a betűket már különben is ismerte, gyorsan haladt. Néhány nap múlva már szépen tudott szóttagolni, egy héttel később pedig olvasott, persze, eleinte csak lassacskán. Ilonkának igazán öröme volt tanítványában s Emmácska szintén örült, hogy az az olvasás nem olyan rettentően nehéz mint azelőtt gondolta.

Körülbelől két hét mult el, a mamácska még mindig nagyon beteg volt, — de a kis Béla többé nem unatkozott. Most már tudta neki Emmácska magyarázni a képeket a nagy képes könyvből, sőt a kisebb műveket is elolvasta s ebben mindkettejüknek nagy gyönyörűségök telt.

Majdnem egy hónap mult, midőn végre az orvos megengedte, hogy a mama fölkeljen az ágyból s naponként egy-két óráig a karos székben üljön. Nagyon megörült mindenki, de leginkább a kis Béla, ki rögtön szaladt a képes könyvért, hogy a mama megint mulattassa őt, úgy mint régente szokta. De a mamácska még nagyon gyöngye volt s így szólt:

— Nem lehet, kis fiam . . . még nem bírok sokat beszélni . . .

Bélácska nem sirt, mint máskor szokott, ha a mama megtagadta valamely kérését. Most egyenesen Emmához szaladt s őt kérte, hogy magyarázzassa neki a képeket és olvasson föl meséket. Emmácska készséggel meg is tette.

A mama jó ideig csak nézte és bámulta ezt a dolgot. Mi történt Emmácskával? Hiszen néhány héttel ezelőtt még semmit sem tudott!

Emmácskának aztán el kellett mondania, mi történt s miképen szánta rá magát a tanulásra. Képzeltetni, mennyire megörült a mama a kis leány derék tettének; megdicsérte, megcsókolta, Emmácska pedig erősen föltette magában, hogy ezután, a mikor valamit megtanulhat, meg is tanulja, nem halasztja el, nem ijed meg tőle.

Szavát meg is tartotta s mondhatom, nem bánta meg soha sem!

A GIBBON-MAJOM.

(Képpel a 136—137. lapokon.)

A MAJOMOK számos faja között a legérdekesebbek egyike a gibbon-majom, mely az Ázsia déli részein lévő nagy szigeteken, Javán, Borneóban az ős-rengeteg erdőkben él. Magassága körülbelül három lábnyi, teste nyulánk, kezei rendkívül hosszúak s majd alább megtudjátok, mire jó ez az erős és hosszú kéz. Szőre sűrű, majdnem selyem finomságu s barnás szürke, arca komoly, szelíd, sőt szinte szomorúnak látszik, ami ritkaság a majmoknál, mert a legtöbb majom vidám és vigyorgó pófákat vág.

A gibbon kisebb-nagyobb társaságban él együtt, igen jól tud két lábon is járni, de mégis leginkább a fákon szeret tanyázni. Nagyon félénk természetű s mihelyt vallami gyanus ellenséget lát, roppant gyorsasággal menekül, még pedig

nem a földön hanem fönt a magasban, egyik fáról a másikra s ekkor aztán jó hasznát veszi erős, hosszú kezeinek. Ha ugyanis egyik fa messze van a másiktól, úgy hogy a galyak nem érnek, — a gibbon azért meg nem ijed; felszökik a fa legtetejére, ott megragad egy hajlékony ruganyos ágat, háromszor-négyszer jól meglóbalja magát s így aztán egy óriási ugrással átszökken a másik fára, még ha husz-harmincz lábnyi távolságban van is.

A fogságban eleinte nagyon félénk és bizalmatlan, de lassanként megbarátkozik az emberekkel, megismeri azokat, akik jól bánnak vele, hívásukra rögtön előjön, engedi magát czirógattatni s ha aztán jó kedve kerekedik, nagyszerű ugrásokkal mulattatja nézőit. Tizenöt-husz lábnyi távolságra egyik ágról a másikra oly könnyedén, minden erőfeszítés nélkül ugrik, mintha ez valami nagyon közönséges dolog volna; sokszor, midőn hosszú kezei segítségével roppantul neki lóditja magát s azt lehetne hinni, hogy most óriási ugrást tesz, egy pillanat alatt egészen megállapodik s nyugodtan, mozdulatlanul néz le az őt bámuló emberekre.

A távolságot, melyet át kell ugrania, csodálatos pontossággal tudja kimérni, pedig csak egyetlen szempillantást vet a cél felé; ugrása oly biztos, hogy midőn a levégőben röppöl elkapja a földobott almát vagy mogyorót, fogai közé is teszi s ezalatt eljutván a másik fához, szépen megkapaszkodik. Időnként sajtáságos »nah-nih« kiáltásokat hallat.

A mi hideg éghajlatunk alatt a szegény fogoly gibbon nem él meg sokáig; télen át melegre fűtött szobában kell tartani s pokróczot adni neki, melybe ügyesen begöngyöli magát. Néhány évi fogság után elkomolyodik, csöndes és szomorú s bizonyosan visszakivánczik az ő szép erdejébe oda a forró éghajlat alá; de ez a kívánsága nem teljesül s így aztán lassanként halálra busulja magát.

IDA NÉNI RAJZ-MAPPÁJA.

(Képekkel a 133., 140. és 141. lapokon.)

Az volt ám az öröm, mikor Ida néni látogatóba érkezett, — ami évenként kétszer-háromszor történt. Ida néni volt a gyermekek kedvence, mert mindig tudott nekik mulattató meséket és történeteket elbeszélni; hát még ha megengedte, hogy bepillantsanak rajz-mappájába! Ida néni gyönyörűen rajzolt, ez volt legkedvesebb szórakozása. — Lerajzolt házat, tájakat, embereket, állatokat s mily multság volt aztán a gyermekeknek, ha ráismertek valamire!

Egy ízben megint Ida néni rajz-mappájában lapozgattak — de ezut-

tal ugyancsak csodálatos valamire bukkantak ott: olyan furcsa képekre, hogy bizony-bizony majd megijedtek volna, ha azok a képek egyuttal nem olyan furcsa multságosak. Sétáló karszék, mosolygó esernyő, tánczó teke-bábok — uram bocsá! ugyan mit jelenthet ez? Hiszen ilyet a világ még soha sem látott!

Aladár, mint legidősebb a gyermekek közt, neki bátorodott és kérte Ida nénit, magyarázza meg e furcsa rajzokat.

A jó nénike nem sokat kérte magát, hanem, miután elébb maga nagyot nevetett saját rajzain, így kezdé beszédét:

— Régen történt az, kedveseim, amit e furcsa kis rajzokon láttok; akkor történt, mikor én még csak tiz éves kis leány voltam. Nagyon szerettem én is meséket hallgatni, épen mint ti s mamácskám mesélt is nekem sokszor és sokat. Egyszer, egy hideg téli estén, ketteskén voltunk otthon, mamácskám és én; a meleg kályha mellé huzódunk s én a nagy karosszékbe ülve hallgattam jó mamám meséit. Egyik szebb volt a másikonál s mikor végre mamácskám elhallgattott, én a karosszékben kényelmesen hátradőlve elgondolkodtam és gon-

MENET AZ ESTÉLYRE.

dolkoztam sokáig . . . sokáig . . .

Egyszerre vékonyka, kellemes csöngésű hang szólított meg egészen közlől. Meglepetve néztem föl s láttam, hogy aki megszólít, nem más, mint apácska nagy esernyője, mely rendesen a sarokban szokott állani. Roppant nyájasan kacsingott felém s így szólott:

— Kedves Ida kisasszony, a feleségem szívesen üdvözli és kéri, jöjjen el hozzánk mai estélyünkre. A földszinti nagy

ebédlőben már együtt vannak a vendégek.

— Oh, köszönöm a szíves meghívást, kedves esernyő bácsi, felelém, de látja, nem vagyok úgy felöltözve, hogy estélyre mehessenek.

— Oh, az nem baj, csupa jó barátok leszünk együtt, nem kell fényesen öltözködni.

— Igen, de őszintén megvallva, kedves esernyő bácsi, olyan kényelmesen ülök itt ebben a karszékben, hogy nem akarózik megmozdulni.

— Nem is szükséges. Karszék barátom megteszi azt a szíveséget, hogy lehozza. Ugy-e, kedves karszék pajtás?

— Nagyon szívesen. Ha tetszik, rögtön indulhatunk.

Alig értem rá, hogy eleget

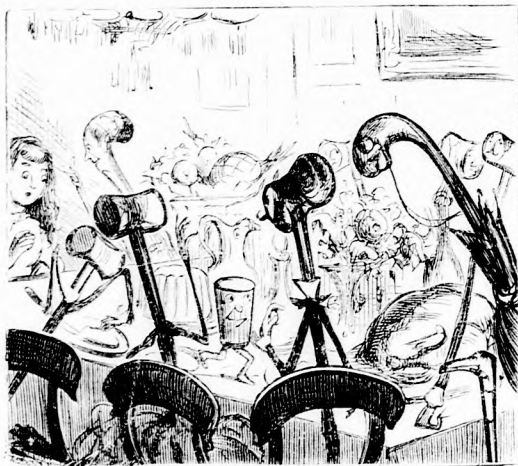
bámuljak e csodálatos dolgokon, mert a karszék négy lába megmozdult s megindultunk lefelé a földszint levő ebédlőbe;

esernyő ur ment elől s amint a lépcsőhöz értünk, kissé féltem, hogy a karszék lebukik velem; de nem történt, sőt a karszék oly szépen, biztosan haladt le a lépcsőn, hogy meg sem rázott egy csöppet sem.

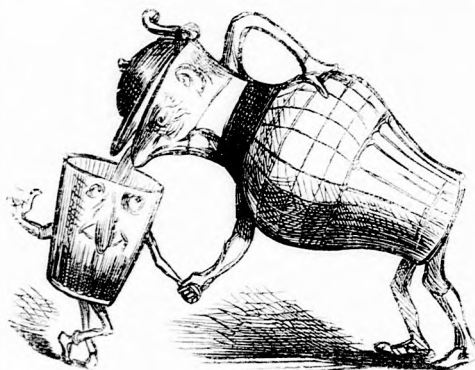
Az ebédlőbe érve, elémbé jött a háziasszony, esernyő ur felesége, aki nem volt más, mint a mamám selyem napernyője. Igen szívesen fogadott, az asztalhoz ve-

zetett s maga mellett jelölt ki számomra helyet. Mihelyt odaértem, azonnal helyet foglaltak a többi vendégek is, mondhatom, furcsa társaság! Ott voltak a konyhából a hustörő kalapácsok, aztán apácska sétabotja, a kerti kuglizóból a nyulánk báb urak és a kisasszonyok a ma-

ma asztaláról, a csöngettyü és még sokan mások. Ugy láttam, hogy igen vigán beszélgettek egymással, — de oly halkan,

AZ EBÉD.

POHÁR ASSZONY ÉS KANCSÓ URFI.

hogy nem tudtam egy szót sem meghallani. Az asztalon tálakban, tányérokon mindenféle jó étel volt s kíváncsian vártam, ki fogja körülhordani. Csakhamar

MUSTÁRCSÉSZE URFI.

aztán láttam, hogy senki sem hordta körül a tálakat, hanem a tálnak magának voltak apró lábai s szépen elsétált minden vendéghez. Én persze nem tudtam mindjárt a házi szokást s nagy sajnálatomra igen megsértetem mustár-csésze urfit. Azt mondtam ugyanis szomszédomnak, egy nagy főzőkanálnak, »adja ide a mustárcsészét«, pedig magát

mustár-csésze urfit kellett volna megkérnem, legyen szives hozzám sétálni. Ez nagy sértés volt, mustár-csésze urfi neheztelve odább ment s a többi vendégek is boszusan néztek reám; szerencsémre azonban a háziasszony, napernyő asszony-ság, mindjárt megmagyarázta, hogy még nem ismerem itt a szokást, nem akartam sérteni. Mustárcsésze urfi kibékült, hozzám jött, fölemelte fejét, azaz födelét s engedte, hogy vegyek mustárt a tányéromra.

ESERNYŐ UR.

FRANCZIA NÉGYES.

Az első étel elfogyván, az üres tál, ugyszintén a használt tányérok gyorsan fölkerekedtek s lementek az asztalról; a pohárszékről pedig jöttek tiszta tányérok s a második tál étel is körüljárt.

Szomjas lettem, inni kívántam. Már-már nyultam a vizes kancsóhoz, hogy megfogjam és töltsek belőle az előttem lévő pohárba; de aztán eszembe jutott, hogy ez talán szintén sértés volna; így szóltam tehát:

— Kedves pohár asszony, legyen szives, kérjen számomra kancsó urtól vizet.

— Nagyon szivesen! felelt a pohár. És rögtön odasietett a vizes kancsóhoz, mely nyájasan meghajolt és teleöntötte a poharat vízzel.

Az ebédnek vége lett, tálak, tányérok, kések, villák mind fölkerekedtek s helyükre tértek a pohárszékre, a házi gazda pedig, esernyő ur így szólt:

— Most rajta, fiatalság! következik a táncz!

A csöngettyü azonnal állást foglalt és szép ezüsthangon francia négyest csöngetett. A kuglizó báb urak és kisasszonyok sorba álltak és szépen tánczoltak, — a többi vendég pedig nézte.

Végre eszembe jutott, hogy talán már későre is jár az idő, haza kellene menni. A karszék, mihelyt megtudta kívánságomat, rögtön megindult velem s esernyő ur és napernyő asszony elkisértek egészen a lépcsőig s itt jó éjt kívántak.

— Jó éjt! felelém. Köszönöm a szép mulatságot!

E pillanatban mamám hangját hallottam.

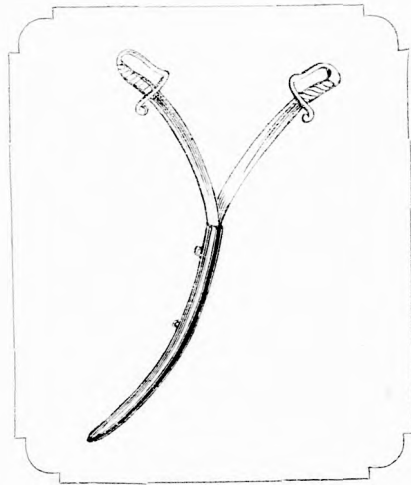
— Idácska, mit dörmögsz már anynyit magadban? Talán álmodol?

Fölríadtam s bámulva néztem körül. Ott feküdtem most is a nagy karosszékben a kályha mellett, az esernyő ott állt a sarokban s mamácskám szemben ült velem. A bizony; úgy látszik, igazán csak álmodtam.

Jó ideig tartott, míg egészen föleszméltem s teljesen meggyőződtem, hogy igazán nem voltam esernyő urnál estélyen. Aztán elheszéltem mamámnak furcsa álmomat s nagyot nevtünk rajta.

Testvérem, a ti mamátok akkor nevelőintézetben volt s neki is megírtam álmomat. Később aztán lassankint megfeledkeztem róla. Most itt mamátok megmutatta azt a régi levelet, eszembe jutott ismét az egész furcsa álom s hogy többé el ne felejtsem, lerajzoltam, mit mindent láttam egyszer esernyő ur estélyén.

KÉPREJTVÉNY.

A B O C Z I.

(Képpel a czimlapon.)

BOCZI, boezi tarka
Van füle és farka
Mikor béget, ház ereszen
Megijed a szarka.

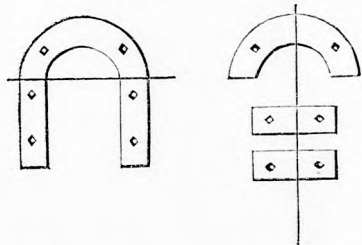
Pedig nyájas, szende,
Feje a kezembe'
S ha sós korpát kap, hálisan
Tekint a szemembe.

Pompás riska-fajta,
Büszke rá az anyja,
S amig nézi: Panna feji,
A tejet leadja.

Ma még kiesi dőre,
De már esztendőre
Szép üszövé növekedik —
S fejös lesz belőle.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

»A KIS LAP« XII. köt. 5-ik szá-
mában közölt képrejtvény megfejtése:

Helyesen fejtették meg: Rozsos Zoltán, Mogyoródi, Weisz Gábor, Istváni Pista, Vojnits Béla, Singer Ignác, Wollák Janka és Adél, Kunstadt Jakab, Hirschbein László, Svarecz Ferencz, Torossy János, Barczán Etelka, Kovács Árpád, Rudolf Mariska és Anna, Bauholzer Irén.

*

A »KIS LAP« XII. köt. 4-ik számában közölt rejtvények megfejtését utólag még beküldték: Bazsó Ilka és Irma, Löw Szeréna, Áron Hermina és Menyhért, Herbert Ferencz, Zinsenheim Ilon és Teréz, Dömötör Ilona, Weinberger Zsani, Kremmiezky Józsi, Horváth Etelka.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Karner Ottilia. A megfejtésed helyes, de az illető rovatban már nem közölhetem, mivel a rejtvény megjelenése óta azon napig, hogy leveledet vettem, 50 nap mult el. — **Kr. A. (Dbrezn.)** Köszönetet a szíves válaszáért. A szeretetreméltó ajánlkozással annak idején élni fogunk. A »telikre« csak annyit, hogy van egy tizedik múzsa is — és ez a »muszaj.« Üdvözlötünket! — **Baranyai Laci.** A naptárakban előre jósolt időjárást nem lehet komolyan venni. Az u. n. »százestendőös kalendárium« a bizonyos évek alatt ismétlődő lebeszéleti (meteorologikus) tünetekből von következtetést, de mely azonban nem válik be mindig. Csak fővonásaiban igaz, amit a nóta is bizonyít, melyet te is ösmersz:

Télen nagyon hideg van,
Nyáron nagyon meleg van,
Soha sincs jó idő,
Mindig esik az eső.

Weinberger Zsani (nem Sanyi?) Nagyon könnyű portéka. — **Vajda Terecsike.** Forgó bácsi korát óhajtod tudni? Ha egy magyar városból a huszár felét levonod, megkapod. — **Lichtman Lipót.** Az első megfejtésére sakkhuzásnak kellene szolgálnia. Így csak szétrakott betűkből áll. A másik is tökéletlen. A körbe irt ő betű azt jelenti képrejtvényi nyelven, hogy »körben.« Már pedig »ökörbenszem« nevű madár nem repül az ég alatt. — **Hóbor Kálmán.** Az első kötet smég számos utána következő, fájdalom! már régen elfogytak. A küldeményből egy-kettő beválik. — **Kiss Mariska.** Egy kis leánytól ennyi sok; de a »Kis Lap«-nak kevés. — **Endrédi isk. tanuló.** Hasznát fogom venni. — **Szászy Etelka.** Elbeszélve ügyesen van, de a tárgya nem tud elég érdeket ébreszteni, mert az efféle kis mesékben mindig valami tanulságnak kell rejlenie. — **Hufnagl János, Festetics Géza, Hofmeister Rikárd és Oszkár.** Gyakorlatnak elég jók, de közlésre nem valók. — **Majláth Gusztáv.** Jó; meg fog jelenni. — **Ragány István, Janik Béla.** A helyi levél bérmontesítése nem 2., hanem 3 kr. — **Kovács Árpád.** Kis barátom, amit te beküldél, az nagyon ismeretes; hozzá még nem is szabatosan szerkesztéd meg. — **K. A. (Krmnd.)** Az »Öreg vándor«, a »Kis Lap« kis vigjátékának sikerült előadása kedves elégtételünkre szolgált. Önnek köszönetünket, az apró színészeknek üd-

vözlötünket. — **Paskay Mariska.** Annak idején rögtön intézkedtem. Reményem, a kívánt eredmény sem maradt el. — **Máy Berta és Eszti.** A két levélke igen jól esett. Egy, a múlt héten küldött hosszabb üzenetből ti is megérthettétek, hogy a kis vendég a kitűzött időben másod magával be fog állítani. — „**Viszontlátás.**” Bizony szomorú história, szomorú pedig csak külső okok és nem belső lelki állapotok folytán, ami által az egész épen csak szerencsétlenség és nem bir n. n. drámai érdekekkel. Sikerültebb részletei azért

vannak. Ugy látszik, írója azon korban van, mely megadja a jogot, jobb helyesírást és szófűzést követelni. Az írást azonban, mint ritka szépet, örömmel dicsérem meg. — **Anna néni.** Igazán szeretetreméltó levél s kedvünk is került volna közölni, ha intímus családi volta a nyilvánosságból ki nem rekesztené. A verses mese, mint alkalmi, csak is a jövő karácsony ünnepén jelenhet meg. Addig is mindnyajunknak egészséget, jó kedvet!

(Vége következik.)

AZ ANYA SIRJÁN.

Szövege : a »Kis Laps«-ból.

Dallama : *Kohányitól.*

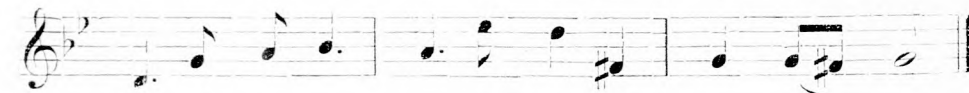
Te - me - tő - ben egy kis ha - lom dom - bo - rul,
É - des a - nyám, é - des ked - ves jó a - nyám.
A me - ző - ben vi - rá - go - kat szed - tem én,
Egy bi - zal - mam, egy tá - ma - szom van ne - kem:

Ár - va le - ány ar - ra sír - va le - bo - rul,
Mért is ha - gyál ár - ván en - gem? sír a lány,
Ko - szo - rú - ban a fej - fád - ra tet - tem én,
Nem hagy en - gem el az én jó Is - te - nem:

A hant a - latt é - des any - ja szen - de - reg,
Az em - be - rek a - kár mi - lyen szí - ve - sek,
A sí - rod - ra vi - rá got ül - tet - tem én,
Az ár - vá - nak ő a leg - jobb vi - ga - sza,

Meg - halt ve - le a leg - for - rób sze - re - tet,
Ah, de egy sem pó - tol - hat ki té - ge - det,
Bú - har - mat - tal, köny - nyel - sir - tam te - le én,
Az é - let - ben leg - e - ró - sebb tá - ma - sza.

Felelős szerkesztő : *Forgó bácsi.* Kiadó-hivatal : Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.